

Robinson Crusoe

- Autor: Daniel Defoe
- Literární žánr: dobrodružný román
- Literární druh: epika
- Časoprostor: 17. století, nejdříve převážně Anglie, pak na moři, a nakonec na ostrově, kde Robinson strávil většinu svého života
- Kontext autorovy tvorby (v jakém období působil): 17. a 18. století
- Kompozice: chronologická

Životopis autora

- Byl to anglický spisovatel a žurnalista
- Průkopník novinářství
- Byl ve státní službě jako tajný agent, který měl připravit sjednocení Anglie a Skotska
- Bojoval proti katolizaci Anglie
- Román Robinson Crusoe se stal prvním vzorem realistického románu
- Další dílo: Deník morového roku

Formální znaky

- Román je vyprávěn v ich-formě, což znamená, že hlavní hrdina, Robinson Crusoe, vypráví svůj vlastní příběh.
- Román obsahuje mnoho popisných pasáží, které popisují prostředí, přírodu a život na opuštěném ostrově.
- Crusoe je hluboce samotářskou postavou, která se potýká s mnoha vnitřními konflikty a dilematy.
- Román obsahuje dialogy, zejména ve druhé části, kdy Crusoe objevuje jiné lidské bytosti na ostrově.
- Jazyk románu je anglický, ale autor používá jednoduchý, srozumitelný jazyk, který je blízký hovorové řeči té doby.

Postavy

- Robinson Crusoe: mladík, který touží po plavbách po moři (místo toho musel studovat, aby si splnil svůj sen, utekl z domova), křesťan, vynalézavý, zručný, trpělivý, racionálně myslící, nápomocný.
- Pátek: původně divoch, indián, pocházející ze země za měsícem, patřící k lidem kmene Karibů. Na ostrov se dostal jako zajatec lidojedů, Robinson ho osvobodil a stali se přáteli. Kanibal, který se kvůli Robinsonovi lidského masa zřekl, učenlivý věrný a bojácný.
- Xury: otrok, přítel Robinsona, kterého však Robinson zradil.

Jazykové prostředky

- Používaná přímá řeč
- Často použity přechodníky
- Vyprávění v ich-formě
- Spisovný jazyk, podrobné vykreslení postav

Témata, motivy

- Přežití na opuštěném ostrově jen s přírodou
- Ztroskotání, spolehnutí se pouze sám na sebe

Tropy a figury

- Personifikace – člun ležel
- Epiteton – chobotnatý záliv

Obsah díla

Robinson Crusoe byl synem obchodníka z Hulu a již od útlého mládí toužil stát se námořníkem. Poté co utekl z rodného domu na moře, zažil na své první cestě na lodi ztroskotání. To ho ale neodradilo, nalodil se na další loď, jejíž kapitán ho naučil umění námořní plavby. Loď byla přepadena piráty, Robinson se stal otrokem. V maurském otroctví se seznámil s černošským chlapcem Xurym, s nímž posléze utekl. V Brazílii si založil plantáže cukrové třtiny. Role farmáře ho neuspokojovala a nadále toužil po moři. Vydal se na další, tentokrát obchodní plavbu, loď však při bouři ztroskotala. Robinson se jako jediný zachránil na pustém ostrově. Postupně si zde zařídil domov, chov koz. Po mnoha letech pobytu na ostrově zjistil, že ostrov navštěvují kanibalové. Při jedné jejich návštěvě se mu podařilo zachránit chlapce, kterého pojmenoval Pátek. Ten byl velmi učenlivý a stal se mu brzy druhem. Po několika letech zakotvila u ostrova loď se vzbouřenci. Po několika šarvátkách se Robinsonovi s Pátkem podařilo osvobodit kapitána lodi a následně i celou loď. Po 28 letech tak mohl Robinson odplout domů do Anglie. Věrný Pátek odjel s ním. Několik let žili v Anglii, ale nebyli úplně šťastní. Celý příběh končí odjezdem Robinsona a Pátka do Asie.

Další autoři působící v tomto období (17. a 18. století)

- Jonathan Swift – Gulliverovy cesty
- Alexander Pope – Esej o člověku
- Voltaire – Filozofický slovník